

Més enllà de l'escuma

Un relat de: [Carles Malet](#)

- Pare, que hi ha allà dalt?

- Dalt d'on, fill.

- Allà dalt. Més enllà de les onades i l'escuma.

- I ara, quines bestieses, fill. És evident que no hi ha res. Tothom ho sap. El món s'acaba al llindar. El vell Trilobits ens ho recorda cada vegada que celebrem la tornada de les corrents fredes que ens porten l'aliment: més enllà del llindar platejat s'acaba el món.

- Però, Pare, saps si algú ha anat mai més enllà del llindar?

- Mira, fill, nosaltres mengem crustacis i plàncton, que viuen per sota del llindar de plata, fugim dels predadors grans, que també viuen per sota del llindar, i ens aparellem i formem família entre la Posidònia. Per què algú hauria de voler anar més enllà de l'escuma?

Les explicacions del Pare mai han estat a l'alçada de la curiositat del petit Celacant. A les nits temperades del Devonià, mentre es guareix dels predadors grans entre el corall, el petit peix continua mirant mar amunt, cap al llindar que llueix amb reflexos platejats. Nedar cap amunt està expressament prohibit per la llei dels Trilobits. Intentar apropar-se al reflex pot ésser motiu d'una bona mossegada a l'aleta caudal per part del pare, com a càstig. Però el jove Celacant està disposat a sacrificar la seva aleta caudal i les dues pectorals, si és necessari, per tal de veure què hi ha més enllà de la fi del món.

Com sempre, l'oportunitat es presenta per sorpresa. El corrent fred d'inicis de primavera ha arrossegat una quantitat mai vista de crustacis i plàncton, i tots els habitants de l'escull de corall s'afanyen avui a organitzar un dels tiberis més grans que es recorden. Tothom ha menjat sense descans des de l'alba fins al vespre i, en arribar la nit, a l'escull només hi ha peixos panxacontents flotant mig adormits entre les roques i la Posidònia. El jove Celacant, aprofitant la somnolència de l'escull, decideix nedar furtivament mar amunt, apropant-se cada cop més cap al llindar prohibit, que aquesta nit llueix com mai amb reflexos platejats.

Si les explicacions del vell Trilobits i del Pare són correctes, el petit Celacant ha de topar aviat amb la fi del món. La lluïssor platejada del llindar és un avís, un senyal de perill que indica on s'acabava l'Univers i comença l'abisme. Neguitós, filtrant aigua a través de les ganyes cada cop amb més rapidesa per tal de nedar més i més de pressa, fa els darrers metres que el separen del llindar. Finalment, tanca els ulls i s'hi llença de cap amb fermesa.

Les primeres sensacions per al petit peix són: primer, el desconcert i després, el pànic. El reflex de plata no és un mur sòlid. De fet, travessar-lo ha estat senzill. Propulsat per un darrer fort cop de l'aleta caudal, ha aconseguit superar-lo d'un salt. Però més enllà del llindar les petites aletes només troben buidor, i el jove Celacant cau de seguida i s'enfonsa de nou per sota l'escuma. Durant la fracció de segon que ha surtat per sobre del llindar, la cremor a les ganyes quan els hi ha faltat l'aigua l'han espantat tant que el petit peix es queda immòbil i esporuguit tot just sota la superfície. - Després de tot, potser sí que els grans tenen raó, - pensa -. El llindar és la fi de l'Univers. No es pot nedar ni respirar més enllà de l'escuma!

Els dies següents el jove Celacant és un peix modèlic a l'escull. No més preguntes inoportunes al pare sobre què hi ha més enllà dels límits. Però els records de la nit anterior bullen al petit cervell, i la por i el pànic ben aviat són substituïts per un pessigolleig incontrolable que l'empeny a tornar a nedar mar amunt. Nit rere nit, quan l'escull dorm, s'aventura de nou a poc a poc fins al llindar. Ha après que, si només treu els ulls per sobre la superfície i manté les ganyes dins l'aigua, pot observar l'altra banda del mar mentre alhora respira.

Un dels descobriments més fascinants que ha fet és que a l'altra banda hi ha una mena de gran Peix Globus gris flotant enmig de la foscor. Al seu voltant centenars de petites guspises de llum hi suren de manera semblant al plàncton bioluminescent que tantes vegades han menjat ell i el seu pare de nit entre el corall. El gran Peix Globus del cel és un ésser fascinant. Dia rere dia, el veu primer minvar i després créixer. Una nit perd un xic de cos, la següent només n'és mig cercle, després gairebé no en queda, i al cap d'uns dies torna a créixer fins a mostrar-se tot rodó de nou. El Celacant ha comptat que en les darreres vint-i-vuit vegades que ha tret el nas per sobre la superfície, mai l'ha vist exactament igual. - Serà que passa gana, - pensa -, i només quan arriben els corrents

freds que porten el menjar a aquesta banda del món el gran Peix Globus pot refer-se.

Nit rere nit, de manera furtiva per evitar que el pare el descobreixi, el jove Celacant es fa acompanyar d'altres peixos petits que, com ell, volen i gosen mirar més enllà. El nou món que ha descobert l'ha de perseguir de per vida, amb més preguntes que respostes. Les respostes, es diu a si mateix, vindran amb el temps. Mentrestant, de nit, tot observant la lluna i els estels, somia que els seus fills, o els fills dels seus fills, un dia trobaran la manera de sortir totalment del mar i d'explorar el món sense aigua.

El petit peix ha fet el primer pas per travessar definitivament el llindar.